

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean și al Asociației învățătorilor din județul Alba.

Apare săptămânal cu excepția lunilor Iulie—August.

Un număr 3 lei.

Director: MARIAN SASU.

Prim colaborator: TOMA COCIȘU.

COLABORATORI:

I. Aldea, Jer. Ciungan, I. Breazu, Const. N. Buzatu, I. Dobre, A. Duvlea, P. Petringenar, A. Popa, Elena Dr. Stoianovici, I. Raica, T. Trifa, V. Zdrenghea.

ABONAMENT: 150 lei pe an pentru membrii corpului d'daclie, iar pentru comitele școlare și partic. 180 lei. Redacția și Administrația la biroul Revizoratului școlar — Aiud.

Chemare de „Ziua Eroilor“

Opriti-vă o clipă! și cugetați la adevărul pios și îndemnul înalt omenesc al acestor rânduri:

E vorba de glorioșii căzuți, din jertfa cărora a răsarit întregirea Neamului.

Unii au murit în spitale, alți au putut fi îngropați cu grije chiar pe câmpul de luptă cei mai mulți și-au lăsat însă leșurile lor — fără nume — sub o mână de țărână aruncată în grabă.

Și locurile aeeste sfinte — în cari trupurile lor s'au plămădit cu glia strămoșească — n'au fost însemnate nici cu o cruce, umil semn, pe care ultimul creștin și-l pune la căpătâiul locașului de vecinică odihnă.

Cândiți-vă că tot temelul vieții voastre de azi — așezată pe temelii trainice — se datorește în primul rând, acelor care zac dealungul munților, plaiurilor și drumurilor noastre fără un semn la căpătâiu?

Vremurile sunt grele, iar nevoile Țării — secătuită de vilregia războiului — multe și mari.

Ajutorul Statului fără sprijinul cetățenilor nu-i îndesulălor.

Dați obolul vostru neprecupețit pentru eroii noștri, cu gândul că, în locul în care a căzut un luptător și o viață de om s'a slins, s'a pus și cu ajutorul vostru un semn pentru cinstirea lui, a națiunii și a voastră.

De „Ziua Eroilor“ — sărbătoare închinată lor — răspundeți cu prisosință la chemarea societății „Cultul Eroilor“, care se îndreaptă către voi cu gândul că nu o veți lipsi de sprijinul vostru.

Purtați cu mândrie insignele, ce se vor împărți în această zi de societate — drept mărturie vie că v'ați îndeplinit o înălțătoare îndatorire.

Hotarele morții nu poartă peceți deosebite, ofrandele se primesc și semnele la căpătâiu vor fi puse fără vre-o deosebire de religie sau naționalitate.

Președintele Soc. „Cultul Eroilor“

Dr. Miron Cristea

Patriarh al României

Incercări practice în domeniul școlii active.

II.

Continuând cu călătoria lui Sven Heddin am ajuns la Dunăre, unde am poposit mai mult decât exploratorul asian. Am măsurat Dunărea în lung (3000 km) în lat la Cernavoda și la Passau (aproximativ) și pe dată am socotit în m² și km² suprafața ce o ocupă apele Dunării. Școala pune preț pe calcul, căruia îi zice o măsurare de suprafața, de volum, de capacitate, de lungime, amăsuraarea bogății solului, a bogății țării, a bugetului unei familii.

Am intrat în Deltă să cunoaștem fauna și flora de acolo. Vălcovul, Veneția, României, ne-a reținut un timp prin ocupația locuitorilor, luând cetire din cele scrise de d. Simionescu.

Am studiat împreună cu elevii de pe albumul geografic de R. Petre exportul și importul României pe Dunăre și pe Mare,

am studiat comerțul României din trecut după Iorga și după Albumul istoric de A. Culea și după cel al lui Constantinescu.

Am desemnat vaporul știind accesoriile: ancora, puntea, legatul la cheiu, puntea de comandă, căpitanul, ofițerii de cart, busola, aprecierea locului unde se află un vapor pe Pacific cu ajutorul cercurilor de lungime (meridiane) și de lățime. Digul portului, Sirenade alarmă, farul, înălțimea valurilor, paserile — pescăruși, rechinii primesc resturi de mâncare de pe bord, râul de mare, cursele vapoarelor Serviciului maritim român.

Elevii mei prindeau într'o zi ca în șase.

Toma Cocișiu

La noi și aiurea.

„... E de ajuns să faci o analiză psihologică a școlilor și genurilor literale, ca să obții însușirile și tendințele sufletești ale celor trei rase. Din cele trei rase europene *homo europaeus* tinde către clasicism și epopee, *homo mediteraneus* către lirism și romantism, iar *homo alpinus* către realism didactic... *)

Nu fac studiu de psihologie, cu atât mai puțin de literatură comparativă. Subliniez însă justa clasificare a Dlui Sanielevici. Meridionalul, cu sufletul veșnic tânăr ca și natura ce-l inconjoară, e liric și romantic, deci subiectiv; homo europaeus, temperat și cumpănit păsește grav în marșul cadentat al epopeei. Explicabili amândoi prin considerațiile ce făcea Taine asupra raportului dintre mediul ambiant și artă. Mă întreb însă: intrucât zona alpină cu natură sobră și posomorită ca sfinxul, cu maiestatea decorurilor albe poate impune nota preocupărilor didactice omului ei? Și cum ar motiva. H. Taine constatarea aceasta? Ne mulțumim însă, s'o recunoaștem de vrednică bazați pe istorie... Elveției, indeosebi, istoria pedagogiei datorește o sumă de personalități proeminente: Froebel, Pestalozzi quintesențe a meditației nordice și a avântului sudic.

Și am greși enorm dacă am lăsa să se creadă că simpatia noastră pentru Elveția e numai retrospectivă. E — azi — o muncă desinteresată și rodnică în reputele laboratorii pedagogice. Materialul prim, cele mai noi revelații ale fostei misterioase taine „pedologia” e prelucrat și aplica de cei mai abili laboranți. Iar tehnica modernă le servește cele mai noi aparate demonstrând astfel, că civilizația e în deplina cunoaștere a rolului său. Căci atunci își înțelege rostul orice ram de activitate socială, când își aduce obolul său la cheta umanității, la promovarea educației. În acelaș sens lucrează și politica, politica cul-

*) „Cercetări filozofice și literare — H. Sanielevici.

turală care nu e sinonimă cu propaganda culturală sunt legături de reciprocitate. „Politica dă culturii aripii, iar cultura dă politicii picioare.”

Mă gândesc și la alte state. În Germania, unde școlile primare au laboratorii pedologice cum n'au universitățile noastre, e aceeași vie mișcare. La conferințele și experiențele institutorilor din München, Leipzig aleargă pedagogi reputați de peste hotare. (Dela noi P. Pipoș, O. Ghibu). Școlile în aer liber, învățământul ocazional nu sunt fantezii abracadabrante ci vii realități. E țara „dascălului ce a învins la 1870”.

De prisos — spațiul ne determină să zicem așa! — să mai amintim despre Italia, Franța, Belgia... Din țara lui Zavorral ne vine vestea că ministerul instr. pregătește multe reforme în domeniul învățământului, cari însă sunt prea vaste pentru a fi realizate într'un singur an.

Turcia modernă cere luminile lui Ferrière pentru reforma învățământului său.

Concomitent cu acestea: „un elev, fiu de înalt funcționar înnebunește din cauza surmenajului — un caz izolat! se va zice — „D ministrul constată că sunt licee unde orarul de clasă cuprinde 5—6 obiecte principale în aceeași zi; D ministrul declară de pe banca ministerială: „Învățătorii își părăsesc catedrele, un număr însemnat din ei“. *)

Învățământul secundar, prin refacerea programei analitice, intră în convalescență. Inv. primar suferă încă. La dreptul vorbind, nu lipsesc nici la noi modele de râvnă și silințe laudabile de a aduce un nou suflu în școală. Dar sunt timide și disperate. Generației tinere — ciudat! — îi lipsește elanul și-să fim sinceri. — nu ne putem lăuda nici cu prea multă pricepere. Cauzele nu cad însă atât în vina noastră.

În zilele acestea, când Natura exemplifică în toa'te moleculele ei Învierea Domnului, când suflul cald al Băltărețului aduce fiori de viață nouă, o adiere de viață să binecuvinte mădularele trudite ale școlii.

Să nu mai avem trista ocazie să simțim sângele în obraz, ca acum câteva luni când Dl. Ferrière — după ce a vizitat câteva școli primare din capitală — s'a exprimat că a văzut „senlement des murs et pas d'activité dans l'esprit des écoles nouvelles!“ 1)

Nicolae Lălu inv.

*) Ziarele.

1) Școala și familia de mâine.

Pe marginea unor promisiuni...

Un ziar cotidian, din Capitală, publică știrea că „Asociația Generală a Învățătorilor din România”, s'a prezentat — prin delegații săi — la d. ministru N. Costăchescu, solicitându-i soluționarea unor vitale deziderate, ale învățătorilor.

Memoria noastră, se vede — oare cum stângace, în a ne clarifica pentru a câtea oră se cer forurilor competente, soluționarea dezideratelor noastre; o statistică exactă — pe care desigur „Asociația Generală” o posedă — ne va putea orienta, în a constata câte demersuri s'au făcut; această statistică, tot atât de ușor, ne-ar putea anexa, la fiecare memoriu și „rezoluția” celor competenți.

Că doleanțele noastre juste, n'au fost satisfăcute în mod integral, ne-o dovedește însuși memoriul recent, prin care se cere: 1. Salarizarea învățătorilor. 2. Chestiunea manualelor școlare, ai căror autori fac parte din personalul de control și 3. Incadrarea învățătorilor din provinciile alipite.

Analizate, în parte fiecare, și satisfăcute în întregime, aceste deziderate soluționate, se identifică cu înțelesul logic al propoziției: Cele mai puternice arme vitale ale modeștilor dascăli ai satelor.

Toate regimurilor politice, ce s'au succedat în ultimul timp, au lăsat pe planul al doilea revendicările noastre; se părea că suntem o ceată de răsvrățiți, pentru cari spirit de echitate nu există; căci doar ce poate să însemneze, pentru oricare optimist. mizerabilul „salar” de Lei 2900. Dar se poate numi această retribuire salar? Ca unul, care cunosc mizeriile ce decurg spontan din acest „salar” mai ușor — și pe drept cuvânt pot să-l numesc *o milă, ce se dă unor infirmi.*

În acest fel categoriei noastre de funcționari publici, când nu se va putea da înțelesul formulei de „paraziți bugetari”, socotindu-se munca, pe care o prestăm în serviciul statului.

Se pare însă, că actualul guvern și îndeosebi d. ministru al instrucțiunii, N. Costăchescu, a înțeles și s'a convins de realitatea dezideratelor noastre, în cât a promis *că este în căutarea mijloacelor de satisfacere, măcar în parte a acestei cereri* „intru'cât *„situația bugetului în curs încă nu permite satisfacerea întregală”.*

Amabilitatea, cu care privește interesele noastre d. ministru Costăchescu, s'ar putea justifica și prin faptul că s'a informat direct, dela delegații „Asociației” despre lipsurile școliei primare, promițând echitabila lor îndreptare.

Știrile le avem din presă; dar dacă întâmplarea ar fericii pe vreunul din noi să discute cu vreun delegat al „Asociației”

asupra tuturor impresiile ce le-a cules în audiență, desigur ar auzi povestindu-se, cu mult entuziasm și poate chiar și-ar da cuvântul de onoare că doleanțele noastre vor fi soluționate în întregime. Noi, ceilalți, vom încrucișa mâinile și vom mulțumi lui Dumnezeu, dacă va fi așa!..

Totuși aceste știri — destul de optimiste pentru a ne produce însăfârșit iluzii — sunt pentru noi un mobil puternic de-a munci. Suntem totuși în așteptare; ne vom bucura și mai mult când din promisiuni vom cunoaște realizări!..

Vom mai vedea. . .

J. Breuzu, inv.

Lămurire.

Sunt informat că un număr de colegi, mai în vârstă, sunt scandalizați de articolul „DOUĂ MENTALITĂȚI” publicat în „Amicul Școlii” No 12

Le servesc însă o lămurire: a împărți tagma noastră în tineri și bătrâni, nu e tot una cu ai împărți în buni și răi.

Așa că exemplele, nu sunt două tipuri generice. Atât.

S. Henția.

Partea oficială.

Toate ordinele și circularele, ce se vor publica în partea această a revistei, vor trebui să fie imediat înregistrate și executate conștiențios de către cei vizați.

Comitețul Școlar al județului Alba.

No. 265—1929.

Către comitetele școalelor rurale din județ.

Obiect: *Incasarea arenzilor terenurilor școlare.*

Vă trimitem spre știre și executare copia Ord. No. 12214—1929 a On. Casei Școalelor.

„În legătură cu ordinul circular No. 8256—1929, prin care am stabilit măsurile preventive ce trebuiesc luate în vederea în-

casării arenzlor terenurilor școlare, avem onoare a vă face cunoscut că supunând Domnului Ministru chestia neplății acestor arenze de către unii învățători s'a decis ca ori de câte ori un arendaș al vreunui teren școlar nu plătește arenda în conformitate cu ord. No. 8256—1929 — adică pe 6 luni înainte — să se reție din salariu suma cuvenită.

„Conform acestei decizii a Domnului Ministru, vă rugăm ca deîndată să dați ordine circulare tuturor comitetelor școlare din județul Dvs. cari au terenurile lor arendate la învățători să aducă la îndeplinire ordinul No. 8256—1929, iar acolo unde învățătorii nu se vor supune deîndată, să vi se raporteze pentru ca Dvs. să cereți revizoratului școlar să se oprească prin statele de plată până la 25% din salariul primitor lunar iar la finele anului să se ia terenul dela învățătorul răuplatnic și să se dea altui învățător sau să se arendeze prin licitație publică.

„Nu se mai permite sub nici un motiv ca învățătorii să rămână în urmă cu plata arenzilor.

Cu această ocazie toate comitetele rurale își vor vedea contul arenzilor datorite de învățători pe trecut (1919—1929) și vor urmări pe învățătorii constatați că nu-și au plătit la timp arenzile, prin rețineri ce vor merge până la 50% din salariul primitor. Totdeodată ne veți înainta tablouri de toți acești învățători rămași în urmă cu plata pentru ca în contra lor să luăm măsuri disciplinare. Neplata la timp, și pe multă vreme a arenzii din partea unui învățător constituie o vădită rea credință față de interesele comitetului și școlaei pe care este dator să le păzească. Un asemenea învățător nu merită să stea în slujba școlaei. În tablou ne veți arăta în dreptul fiecăruia anii pe cari îi datorește, arenda și sumele respective. Pentru Adm. ss. G. N. Ionescu.

No. 74—1929

Obiect: *Material didactic.*

Vă comunicăm, că Revizoratul nostru a ridicat în zilele aceste dela On. Minister un bogat material didactic pentru alte 40 școli. Materialul acesta iarăși constă din: Hărțile României, Europei, Asiei, Africei, Americii de Nord și Sud. Tablourile Isus Christos, Mihaiu, Ștefan cel Mare, T. Vladimirescu, Avram Iancu, câte 17 tablouri istorice, câte 3 tablouri religioase, câte 11 tablouri șt. naturale, Imnul regal, metru, echer, compas, raportor, măsuri de capacitate, o cutie corpuri geometrice.

Afară de aceste s'au mai ridicat și 40 biblioteci. Școlaele, cari n'au primit până acuma din nici-un loc acest material didactic și bibliotecă, să ne scrie și le vom trimite ce doresc. Pentru cheltuelile avute cu transportarea acestui material suntem siliți să încasăm dela fiecare școală câte 200 lei.

No. 1480—1929

Obiect : *Schimbarea dlor. inspectori școlari P. Petrescu și C. Stan.*

În temeiul ordinului No. 47.633—1929, Vă facem cunoscut, că Ministerul a dispus ca pe ziua de 15 Aprilie 1929, Inspectorii școlari primari de circumscripție P. Petrescu și Constantin Stan, dela regiunea IV-a Sibiu, să fie schimbați unul în locul altuia, ca circumscripții de inspectat.

No. 1384—1929

Obiect : *Concediile de boală.*

On Minister al Instrucțiunii a aprobat, ca pe lângă fiecare Inspectorat școlar de Regiune să se înființeze câte o Comisiune medicală, compusa din Inspectorul-șef, ca președinte și 2 sau 3 medici din localitate. Aceasta comisiune se va pronunța asupra stării celor cari cer concedii pentru boală. Inspectoratul va aproba numai concedii de boală până la 2 luni pentru învățători și 1 lună pentru profesori. Concediile mai mari se vor aproba de Minister.

Solicitorii de concedii vor plăti o taxă de 200 Lei de fiecare. Suma va servi pentru plata membrilor comisiuni medicale. Taxa stabilită se va achita în ziua vizitei în mâna celui încredințat de comisiune, eliberându-i-se chitanță ruptă din cotor

No. 1521—1929.

Obiect : *Serbarea zilei de 10 Maiu*

În temeiul ord. No. 56703—929, Vă facem cunoscut, că Onor Minister a dispus ca ziua de 10 Maiu a. c. să fie sărbătorită de toate școlăle în parte prin participarea la Te-Deumul oficiat la biserică și o serbare școlară, cu program ocazional, care va fi deschisă printr'o conferință în care se va comemora unirea tuturor țărilor române.

Cu această ocaziune se va planta în curtea fiecărei școli un stejar, puștii procurându-se prin îngrijirea direcțiunii fiecărei școli.

